

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 05-02- 430/25-17451/2

Podgorica, 18.06.2025.godine

Za: MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA, Rimski trg 46, Podgorica

gospodinu, Niku Gjelošhaju, ministru

Predmet: Mišljenje na Nacrt akcionog plana za implementaciju Nacionalne strategije cirkularne tranzicije do 2030. godine, za period 2025-2026. godine

Veza: Vaš akt br: 004-305/25-2620/1 od 26.05.2025. godine

Poštovani gospodine Gjelošhaj,

Povodom *Nacrta akcionog plana za implementaciju Nacionalne strategije cirkularne tranzicije do 2030. godine, za period 2025-2026. godine*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Nacrta akcionog plana i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Za implementaciju Akcionog plana 2025-2026. predložen je finansijski okvir na nivou od ukupno 34.266.934,12€, odnosno u 2025. godini 16.367.600,00€ i u 2026. godini 17.899.334,12€.

Nadalje, u Izveštaju o analizi uticaja propisa navedeno je da realizacija planiranih aktivnosti za 2025. godinu ne zahtijeva obezbjeđenje dodatnih budžetskih sredstava, već su ista opredijeljena Zakonom o budžetu Crne Gore za 2025. godinu u ukupnom iznosu od 4.940.000,00€ za institucije koje se finansiraju iz budžeta i to:

U okviru Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede 1.235.000,00€ (Agrobudžet), Ministarstva ekonomskog razvoja 3.500.000,00€, Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera 10.000,00€, Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine 170.000,00€, Ministarstva turizma 25.000,00€, dok će se iz Donatorskih programa u 2025. godini finansirati iznos od 9.127.600,00€. Takođe, uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da ista sadrži saglasnosti nadležnih institucija sa preciznim iznosom planiranih sredstava Zakonom o budžetu Crne Gore za 2025. godinu

U 2026. godini potrebno je finansirati aktivnosti u iznosu od 6.835.000,00€ iz Nacionalnog budžeta i iznos od 11.064.334,12€ iz Donatorskih programa.

Shodno navedenom, a imajući u vidu da su sredstva za ove namjene planirana Zakonom o budžetu Crne Gore za 2025. godinu, Ministarstvo finansija sa aspekta budžeta, u načelu nema primjedbi na Nacrt akcionog plana Nacionalne strategije cirkularne tranzicije do 2030. godine, za 2025. godinu, dok je iznos sredstava potreban za sprovođenje mjera iz Akcionog plana u narednom periodu neophodno uskladiti sa sredstvima koja se kod navedenih nosilaca aktivnosti planiraju godišnjim zakonom o budžetu i Srednjoročnim budžetskim okvirom.

S poštovanjem,

 MINISTAR
Novica Vuković

Ministarstvo
ekonomskog
razvoja

AKCIONI PLAN ZA IMPLEMENTACIJU
NACIONALNE STRATEGIJE CIRKULARNE TRANZICIJE DO 2030. GODINE, ZA PERIOD 2025-2026. GODINE

Nacrt

Podgorica, maj 2025. godine

UVOD

Nacionalna strategija cirkularne tranzicije do 2030. godine (u daljem tekstu: Strategija), s pratećim Akcionim planom za 2023. i 2024. godinu (u daljem tekstu: Akcioni plan), usvojena je na sjednici Vlade Crne Gore 22. decembra 2022. godine. Strategija je izrađena u potpunosti u skladu sa prioritetima i ciljevima ključnih strateških dokumenata Crne Gore, kao i sa relevantnim sektorskim politikama, čime je obezbjeđena koherentnost i izbjegnuto preklapanje aktivnosti u različitim oblastima.

Ovaj strateški dokument predstavlja odgovor Crne Gore na brojne međunarodne obaveze definisane kroz UN Agendu održivog razvoja do 2030. godine, Zeleni sporazum EU, kao i obaveze koje proizilaze iz procesa pristupanja Evropskoj uniji i drugih međunarodnih obaveza u oblasti održivog razvoja. Uspostavljanjem Strategije, Crna Gora se aktivno pridružila inicijativi Evropske komisije za novi model ekonomskog rasta i razvoja.

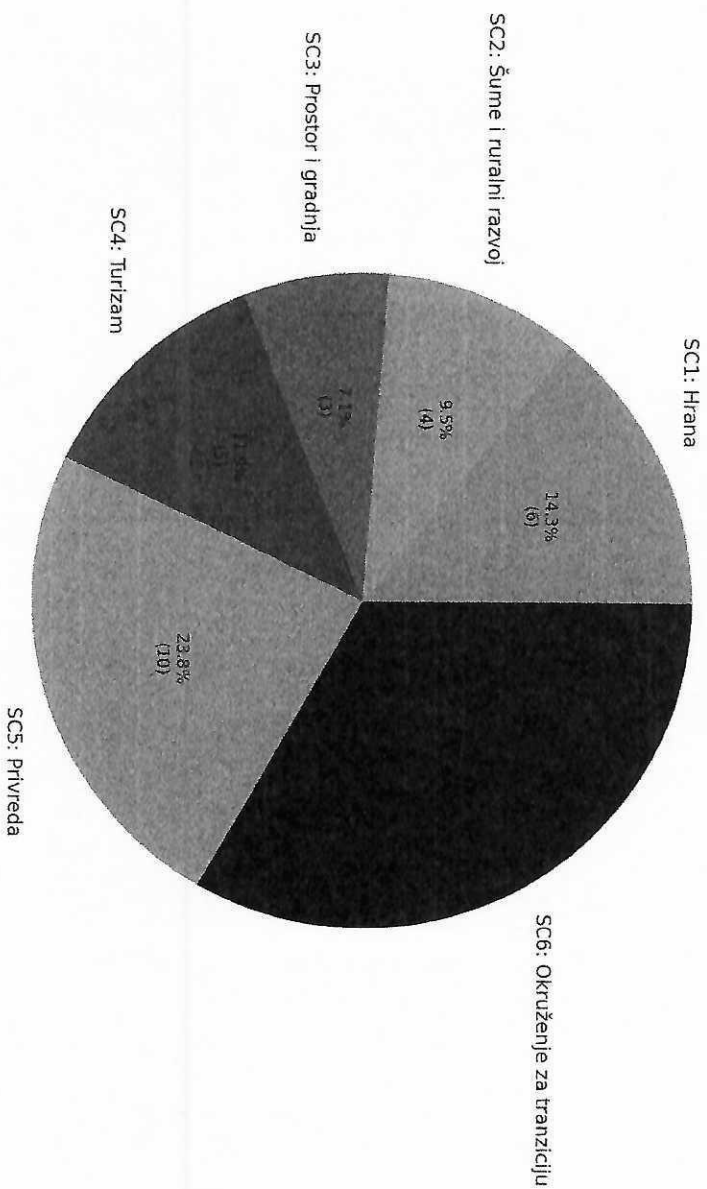
Sprovođenje Strategije i godišnjih akcionih planova zasniva se na multisektorskom i koordinisanom pristupu, koji uključuje jasno definisane nadležnosti i odgovornosti relevantnih institucija. Ministarstvo ekonomskog razvoja ima vodeću ulogu u upravljanju procesom implementacije, dok je efikasna saradnja sa resornim institucijama, privatnim sektorom, lokalnim samoupravama i međunarodnim partnerima ključna za uspješnu realizaciju politike.

U cilju praćenja napretka i evaluacije sprovođenja Strategije, uspostavljen je sistem monitoringa i izvještavanja, koji omogućava transparentno praćenje realizacije aktivnosti, identifikaciju izazova i planiranje budućih koraka. Monitoring se sprovodi redovno, kroz prikupljanje informacija od svih relevantnih aktera, a izvještaji se pripremaju na godišnjem nivou i predstavljaju analizu napretka u implementaciji mjera i ciljeva iz Akcionog plana.

U tom kontekstu, tokom dosadašnje primjene Strategije, pripremljena su dva izvještaja: Izvještaj za 2023. godinu, koji je usvojen na sjednici Vlade Crne Gore dana 14. marta 2024. godine, i Izvještaj za 2024. godinu, čiji je rok za realizaciju shodno PRV IIQ 2025. godine. Ovi izvještaji predstavljaju osnov za definisanje novog Akcionog plana za period 2025–2026. godine, koji sadrži set konkretnih mjera i aktivnosti za nastavak procesa cirkularne tranzicije u Crnoj Gori, a čije donošenje je planirano Planom rada Vlade Crne Gore za 2025. godinu u II kvartalu 2025. Izrada Akcionog plana je podržana od strane DG Near, kroz ad hoc aktivnosti i projekat EU4Green uz obezbjeđivanje ekspertске podrške.

Akcioni plan sadrži 42 aktivnosti, u okviru šest strateških ciljeva, čija realizacija je planirana u period 2025-2026. godina. Najveći broj aktivnosti se odnosi na Strateški cilj 6 - *Stvoreno podsticajno okruženje za cirkularnu tranziciju*.

Distribucija aktivnosti po strateškim ciljevima (ukupno: 42)

Grafikon 1 Pregled broja aktivnosti po strateškim ciljevima

Za implementaciju Akcionog plana 2025-2026. predložen je finansijski okvir na nivou od 34,266,934.12€ odnosno 16,367,600.00€ u 2025. godini i 17,899,334.12€ u 2026. godini.

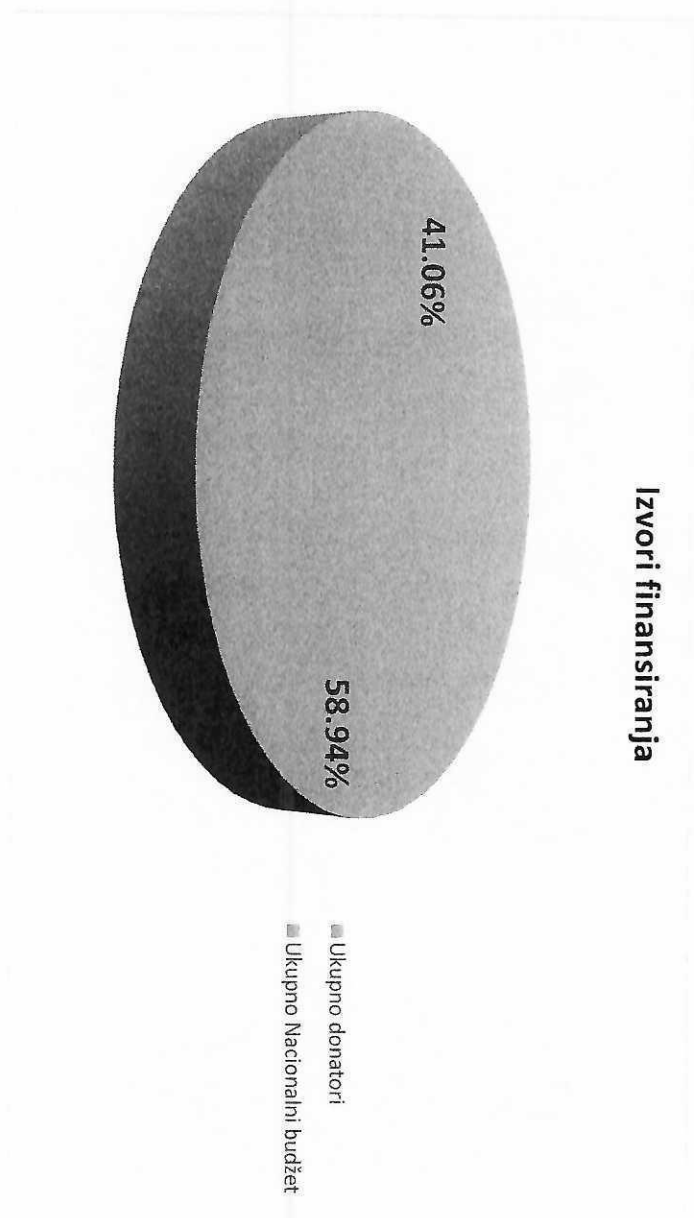
Opredjeljena sredstva finansiranja po izvorima finansiranja:

Izvori finansiranja	2025.	2026.
MPSV	1,235,000.00€ Agrobudžet	1,335,000 Agrobudžet
	1,000,000.00€ donatori	
Ukupno	2,235,000.00€	

MPPUIDI	170,000.00€ Nacionalni budžet	/
MERS	547,600.00€ donatori 10,000.00€ Nacionalni budžet	10,000.00€ donatori
Ukupno	557,600.00 €	
MT	25,000.00€ Nacionalni budžet	
MER	3,500,000€ Nacionalni budžet 1,177,140.02 € Nacionalni budžet 1,122,859.98 € ¹	5,500,000€ Nacionalni budžet 721,056.35 donatori
Ukupno	10,000.00€ donatori 5,810,000.00€	6,221,056.35€
Fond za inovacije	1,000,000.00€ donatori	1,000,000.00€ donatori
MEIR	6,500,000.00€ donatori	6,500,000.00€ donatori
AŽŠ	70,000.00€ donatori	210,877.77€ donatori
MS	-	2,622,400€ donatori
Ukupno	16,367,600.00 €	17,899,334.12 €

¹ Navedena sredstva su obezbijeđena iz Budžetskih sredstava opredijeljenih u 2023.

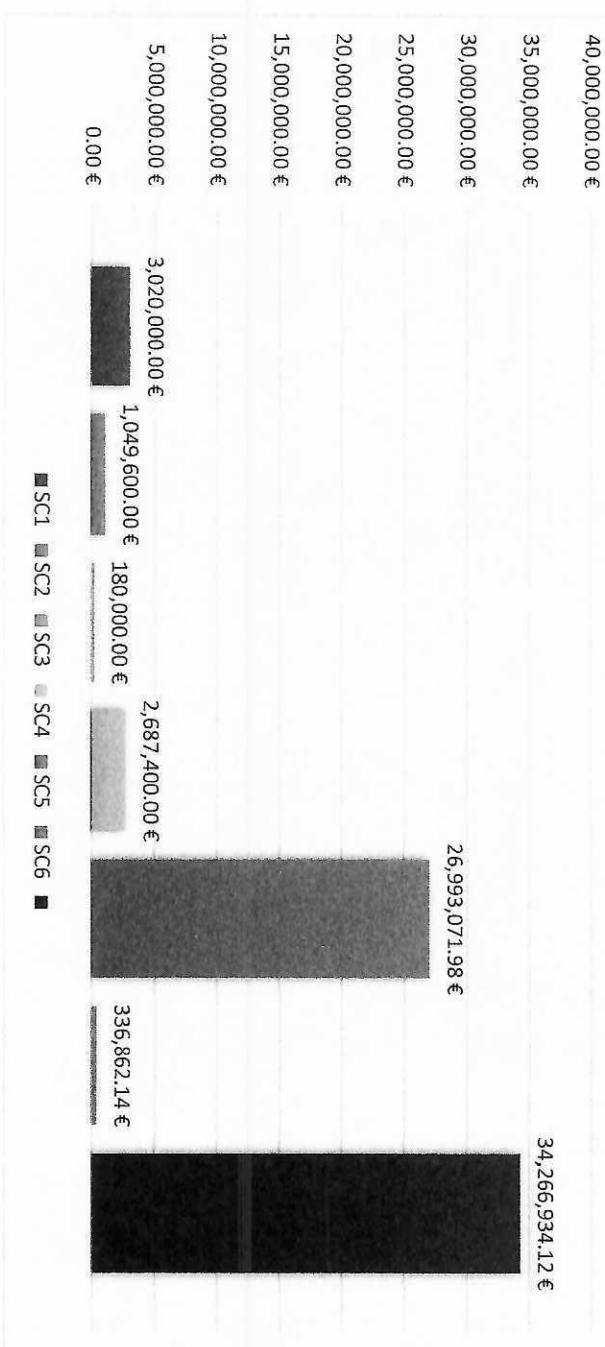
Analizom izvora sredstava za 2025. i 2026. godinu, zaključak je da je veći dio sredstava obezbijeđen kroz donacije (međunarodni fondovi, IPA i sl), dok je 41,06 % sredstava obezbijeđeno kroz nacionalni budžet relevantnih institucija.

Grafik 2 Izvori finansiranja za 2025. i 2026. godinu

Posmatrano po strateškim ciljevima najviše sredstava je izdvojeno za realizaciju strateškog cilja 5, i to 26,993,071.98 € odnosno 78.77% ukupnog budžeta za 2025. i 2026. godinu. U nastavku slijedi grafički prikaz planiranih sredstava po strateškim ciljevima za 2025. i 2026. godinu.

Obezbijedena sredstva po strateškim ciljevima 2025-2026.

Grafik 3 – Obezbijedena sredstva po strateškim ciljevima 2025-2026.

STRATEŠKI CILJ 1 UNAPRIJEĐENA STABILNA PONUDE BEZBIEDNE HRANE U SKLADU SA PRINCIPIMA CIRKULARNE EKONOMIJE							
Operativni cilj 1		Unapređenje organske proizvodnje					
Indikator učinka:	Polazna vrijednost 2024:			Prelazna vrijednost 2025:			Ciljna vrijednost 2026:
Broj sertifikovanih organskih proizvođača	514 ²			520			530
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1.1.	Indikator rezultata za 2025/2026. godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planiran i datum završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2026	Izvor finansiranja
1.1.1 Realizovati mjere podrške iz Agrobudžeta za podsticanje organske proizvodnje	IR: Stepen realizacije mjera iz Agrobudžeta za 2025. i 2026. Polazna vrijednost 2024: 740,020.93€ nacionalnih 647,342.54€ IPARD ³ Ciljana vrijednost 2025: 520 Ciljana vrijednost 2026: 600	MPŠV	2025.	2026.	900.000 €	1.000.000 €	Agrobudžet
1.1.2. Realizovati mjere podrške iz Javnog poziva za podršku poljoprivrednim praksama usmjerenim ka očuvanju biodiverziteta	IR: Broj krajnjih korisnika koji su dobili podršku Polazna vrijednost 2024: 0 Ciljana vrijednost 2025: 50	MERS Eko-fond	IV Q 2024	2025.	450.000 €	/	Donatori i Privatni sektor Globalni fond za životnu sredinu 350.000 € i Eko-fond 100.000 €
Operativni cilj 1.2.		Unapređenje tehnoloških procesa					

² Strateški plan razvoja organske poljoprivrede u Crnoj Gori od 2025. - 2029. godine

³ IPARD sredstva nisu uračunata u planirana za 2025. godinu. Ova sredstva nisu namijenjena isključivo za organsku proizvodnju, i ne postoji metodologija da se izračuna približno koliko će organskih proizvođača podnijeti zahtjeve u IPARD javnim pozivima

Indikator učinka:		Polazna vrijednost 2024:			Prelazna vrijednost 2025:			Ciljna vrijednost 2026
Broj proizvođača koji su uveli inovacije u tehnološki proces		20			25			30
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1.2.		Indikator rezultata za 2025/2026. godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planiran i datum završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025. godini	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2026. godini	Izvor finansiranja
1.2.1. Podstaci primjenu inovativnih tehnologija i praksi u sektoru poljoprivrede		IR: Broj proizvođača koji je dobio podršku za uvođenje inovacija u proces proizvodnje	MPŠV	2025.	2026.	300.000 €	300.000 €	Agrobudžet
		Polazna vrijednost 2024: 20 korisnika Ciljana vrijednost 2025: 20 Ciljana vrijednost 2026: 20						
Operativni cilj 1.3.								
Indikator učinka:		Održivo upravljanje akvakulturom						
Broj uzgajališta (morskih i slatkovodnih) % (MPŠV)		Polazna vrijednost 2024			Prelazna vrijednost 2025:			Ciljna vrijednost 2026:
		15 ⁴			17			20
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1.3.		Indikator rezultata za 2025/2026. godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planiran i datum završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025. godini	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2026. godini	Izvor finansiranja

⁴ Na osnovu dostupnih podataka MPŠV iz 2022. i 2023. godine

1.3.1. Unapređenje zakonodavnog okvira za odživo upravljanje akvakulturom	IR: Donijet novi Zakon o akvakulturi Donijet Pravilnik o bližim pravilima i uslovima organske proizvodnje životinja, akvakulture i morskih algi	MPŠV	2025	2026	/	/	MPŠV
	Polazna vrijednost 2024: 0 Ciljna vrijednost 2025: 1						
1.3.2. Unapređenje strateškog okvira za akvakulturu	IR: Donijet višegodišnji nacionalni strateški plan za akvakulturu Polazna vrijednost 2024: 0 Ciljana vrijednost 2025: 1	MPŠV	I Q 2025	IV Q 2025	/	/	MPŠV
1.3.3. Unapređenje postojećih uzgajališta (morskih i slatkovodnih)	IR: Broj podrižanih uzgajivača za poboljšanje konkurentnosti i efikasnosti sektora akvakulture Polazna vrijednost 2024.: 15 Ciljana vrijednost 2025.: 15 Ciljana vrijednost 2026.: 15	MPŠV	I Q 2025	IV Q 2026	35.000€	35.000€	Agrobudžet
STRATEŠKI CILJ 2 UNAPRIJEDENE DRUŠTVENE, EKOLOŠKE I EKONOMSKE FUNKCIJE ŠUMA I NJIHOVA OTPORNOST NA NEGATIVNE UTICAJE KLIMATSKIH PROMJENA, RURALNI RAZVOJ I BIOEKONOMIJA							
Operativni cilj 2.1.	Unaprijediti poznavanje stepena razvoja, implementacije i spremnosti politika i sektorskih strateških dokumenta						
Indikator učinka	Polazna vrijednost 2024:	Prelazna vrijednost 2025:		Ciljna vrijednost 2026:			
Urađena inventura šuma	0	Pripremljen Nact		Objavljena inventura šuma			

Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 2.1.	Indikator rezultata za 2025/2026. godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planiran i datum završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025.godini	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2026.godini	Izvor finansiranja
2.1.1. Unapređenje zakonodavnog okvira	IR: Donijet Zakon o šumama IR: Broj donijetih podzakonskih akata Polazna vrijednost 2024.: 0 Cijana vrijednost 2025.: 1 Cijana vrijednost 2026.: 3	MPŠV	2025.	2026.	Nijesu potrebna finansijska sredstva	Nijesu potrebna finansijska sredstva	
2.1.2. Analiza efekata politika i strateških dokumenata drugih sektora i uticaja na implementaciju politika CE	IR: Objavljena Analiza Polazna vrijednost 2024.: 0 Cijana vrijednost 2025.: 1	MPŠV	2025	2025	Nijesu potrebna finansijska sredstva	Nijesu potrebna finansijska sredstva	
2.1.3. Ažurirati inventuru šuma	IR: Objavljeni podaci nacionalne inventure šuma Polazna vrijednost 2024.: 0 Cijana vrijednost 2026.: 1	MPŠV	Q2 2025.		1.000.000 €	/	Donatori (GCF)
2.1.4. Priprema plana razvoja šumskih predjela sa smjernicama za izradu planova koje u fokusu imaju ekosistemske usluge šume	IR: Objavljen Plan i Smjernice Polazna vrijednost 2024.: 0 Cijana vrijednost 2025.: 2	MERS	I Q 2024	2025	49.600 €	/	Donatori (GEF)
STRATEŠKI CILJ 3. ODRŽIVO KORIŠĆENJE PROSTORA I SVIH RESURSA U IZGRADNJI OBJEKATA							
Operativni cilj 3.1.		Unapređenje oblasti građevinarstva i prostornog planiranja u skladu sa principima cirkularne ekonomije					

Indikator učinka		Polazna vrijednost 2024:		Prelazna vrijednost 2025:		Ciljna vrijednost 2026:	
Broj AB područja vrijednog biodiverziteta		96		100		105	
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 3.1.	Indikator rezultata za 2025/2026. godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani i datum završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025. godini	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2026. godini	Izvor finansiranja
3.1.1. Prostornim planom Crne Gore (PPCG) uvesti preventivne mjere za ublažavanje uticaja na klimatske promjene	IR: Donijet PPCG koji uključuje preventivne mjere za klimatske promjene	MPPUIDI	2020.	II Q 2025.	150.000 €	0	Nacionalni budžet MPPUIDI
	Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2025.: 1 Usvojen PPCG						
3.1.2. Izrada i usklađivanje Programa razvoja građevinarstva sa principima cirkularne ekonomije	Usvojen Program	MPPUIDI	II 2021.	III Q 2026.	20.000 €	0	Nacionalni budžet MPPUIDI
	Polazna vrijednost 2024.: Pripremljen Nacrt programa razvoja građevinarstva za trogodišnji period Ciljna vrijednost 2025.: Pripremljen Predlog Programa razvoja građevinarstva za trogodišnji period Ciljana vrijednost 2026.: Usvojen Program razvoja građevinarstva						

3.1.3. Ažuriranje Mape konzervaciono najznačajnijih područja koje karakteriše prisustvo velikog broja vrsta i staništa odlične i dobre reprezentativnosti		IR: Ažurirana Mapa IR: Ažurirane smjernice za integrisanje biodiverziteta u prostorno planiranje	MERS	Q II 2025	II Q 2026	5.000 €	5.000 €	Donatori (GEF)
STRATEŠKI CILJ 4. UNAPRIJEĐEN RAZVOJ TURIZMA NA PRINCIPIMA ODRŽIVOG RAZVOJA								
Operativni cilj 4.1.			Uvedene „zelene“ (ekološki prihvatljive) vrste smještaja					
Indikator učinka			Polazna vrijednost 2024:		Prelazna vrijednost 2025:		Ciljna vrijednost 2026:	
Broj dodijeljenih kredita/investicije za izgradnju novih i rekonstrukciju, adaptaciju, opremanje postojećih hotelskih i drugih smještajnih objekata uz podsticanje uvođenja novih ekološki prihvatljivih tehnologija i standarda			0		2		5	
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 4.1.	Indikator rezultata za 2025/2026. godinu		Nadležne institucije	Datum početka	Planiran i datum završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025. godini	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2026. godini	Izvor finansiranja
4.1.1. Unapređenje zakonodavnog okvira i ažuriranje postojećeg Priručnika za smještajne Kapacitete	IR: Ažurirani Priručnik objavljen na internet stranici Ministarstva		MT	II Q 2025	IV Q 2026	Nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva	/	/
Operativni cilj 4.2.			Unaprijeđen razvoj „zelenih vrsta usluga“					
Indikator učinka			Polazna vrijednost 2024:		Prelazna vrijednost 2025:		Ciljna vrijednost 2026:	
Broj dodijeljenih eko oznaka za zelene usluge								

Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 4.2.	Indikator rezultata za 2025/2026 godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planiran i datum završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025. godini	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2026. godini	Izvor finansiranja
4.2.1. Uvođenje oznake kvaliteta za zelene usluge (eko oznaka, za domaćinstva) u pravni okvir	IR: Broj različitih eko oznaka uvedenih kroz zakon/podzakonske akte Polazna vrijednost 2024.: 0 Cijlana vrijednost 2025.: 1 Cijlana vrijednost 2026.: 1	MT Ključni partneri: NTO	II Q 2025	IV Q 2026	Nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva	/	
4.2.2. Uvođenje šeme „Zelene destinacije“	IR: Šema „Zelene destinacije“ postala dio redovne šeme MT/NT0 Polazna vrijednost 2024.: 0 Cijlana vrijednost 2025.: 0 Cijlana vrijednost 2026.: 1	MERS Ključni partneri: MT NTO	II Q 2025	IV Q 2026	5.000 €	5.000 €	Donacije (GEF)
Operativni cilj 4.3.							
Indikator učinka		Razvoj posebnih oblika turizma uz implementaciju inovativnih rješenja		Prelazna vrijednost 2025		Cijlana vrijednost 2026	
Stepen realizacije AP za razvoj ruralnog turizma		Polazna vrijednost 2024		Prelazna vrijednost 2025		Cijlana vrijednost 2026	
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 4.3.	Indikator rezultata za 2025/2026. godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planiran i datum završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025. godini	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2026. godini	Izvori finansiranja
4.3.2. Podrška restauraciji suvoziđa	IR: Broj korisnika koji su dobili podršku kroz Javni poziv	MERS	III Q 2025	IV Q 2026	30.000€	7	Donatorska sredstva (GEF)

	Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2025.: 5 Ciljana vrijednost 2026.: 5	Gljučni partner: Eko-fond					
Operativni cilj 4.4.		Unaprijeđenje infrastrukture i održivog transporta u službi turizma					
Indikator učinka		Polazna vrijednost 2024	Prelazna vrijednost 2025		Ciljna vrijednost 2026		
Broj (km) uređenih planinskih i biciklističkih staza u okviru Nacionalne mreže planinskih staza							
Broj registrovanih seoskih domaćinstava obuhvaćenih aplikacijom							
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 4.4.	Indikator rezultata za 2025/2026. godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planiran i datum završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025. godini	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2026. godini	Izvori finansiranja
4.4.1. Uređenje i održavanje planinskih i biciklističkih staza i panoramskih puteva (ruta) radi povezivanja turističkih atrakcija	IR: Broj uređenih i održavanih planinskih i biciklističkih staza i panoramskih puteva(km) i ruta (broj) Polazna vrijednost 2024.: 25 ⁵ Ciljna vrijednost 2025.: 30 Ciljana vrijednost 2026.: 40	MT	III Q 2025	IV Q 2026	20.000 €	0	Nacionalni bužet (MT).
4.4.2. Unaprijeđenje internet stranice i aplikacije za registrovana seoska domaćinstva	IR: Ažurirana internet stranica i aplikacija za registrovana seoska domaćinstva Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2025.: 2	MT	II Q 2025	IV Q 2025	5.000 €	/	Nacionalni bužet (MT).

⁵ Podatak se odnosi na 2023. godinu, jer je tokom 2024. godine došlo do prekida saradnje sa PSCG

4.4.3. Uspostaviti pametnu trasportnu mrežu za pristupačnost putnicima sa invaliditetom	IR: Pripremljena procjena potreba i dostupnih rješenja i utvrđivanja i uključivanja ciljnio korisnika (PRM putnici) Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2026: 1 IR: Web stranica vazdušnih luka u Crnoj Gori usklađena za potrebe PRM putnika Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2026: 1 IR: Prilaz i prostor unutar samih aerodroma prilagođen osobama sa invaliditetom Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2026.: 1	MS Aerodromi Crne Gore	II Q 2026	0	2.622.400 €	Donatorska sredstva (Evropski fond za regionalni razvoj (ERDF okviru Evropske teritorijalne saradnje, k pruža podršku između država Dunavske regije.
STRATEŠKI CILJ 5. UNAPRIJEĐENA KONKURENTNOST PRIVREDE KROZ DIVERSIFIKACIJU, INOVACIJE I POVEĆANJE RESURSNJE EFIKASNOSTI						
Operativni cilj 1	Održivo finansiranje i tehnološki razvoj					
Indikator učinka	Polazna vrijednost 2024		Prelazna vrijednost 2025		Ciljna vrijednost 2026	
Broj podržanih preduzetnika/privrednih društava (MER)	4		5		10	
Broj podržanih mladih i žena (MER) - od podržanog broja preduzetnika/privrednih društava	1		5		7	
Broj sertifikovanih eksperata LCA (IRF)	0		1		5	
SBA score za dimenziju 9 (MER)	3.75		4		4	

⁶ Ovak indikator podrazumjeva da su uvedene taktilne staze od parkinga do same zgrade, postavljeni adekvatni monitori, stolice sa ciljem olakšavanja pristupa i korišćenja pristupa aerodromskih usluga

Broj preduzeća koja su prošla energetske preglede zgrada (MER)		14	15				20
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 5.1.	Indikator rezultata za 2025/2026. godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planiran i datum završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025. godini	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2026. godini	Izvori finansiranja
5.1.1. Realizacija Programa za unapređenje konkurentnosti privrede za 2025. godinu	IR: Broj podržanih preduzetnika / privrednih društava Polazna vrijednost 2024.: 94/2,644,787.137 Ciljna vrijednost 2025.: 90	MER	II Q 2025.	IV Q 2025.	3.500.000 €	3.500.000 €	Nacionalni budžet (MER)
5.1.2. Finansiranje projekata sa klimatskom komponentom (zaštita životne sredine, energetska efikasnost i sl.) i jačanje održivog razvoja	IR: Broj podržanih MSP Polazna vrijednost 2024: RBCG (EIB): 0 Fond za inovacije- Realizacija Programa podrške za razvoj inovacija -PL kolaborativnih grantova za inovacije -5 preduzeća i 6 naučno-istraživačkih organizacija (36% žena/124.089,80 €) Ciljna vrijednost 2025.: RBCG - 1	Fond za inovacije Razvojna banka CG (RBCG) i dr.	I Q 2025.	IV Q 2026.	1.000.000 €	1.000.000 €	Fond za inovacije Donatori

7 Rezultati Programa u 2024. godini

	Fond za inovacije : 6 preduzeća i 7 naučno- istraživačkih organizacija (40% žena) Ciljna vrijednost 2026: RBCG - 1 Fond za inovacije : 6 preduzeća i 7 naučno- istraživačkih organizacija (40% žena)						
5.1.3. Podsticati inovacije u funkciji energetske efikasnosti u industriji	IR: Broj podržanih privrednika/MSP Polazna vrijednost 2024.: 7 Ciljna vrijednost 2025: 10 Ciljna vrijednost 2026: Donošenje i implementacija Programa za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji u 2026. i raspisivanje Javnog poziva.	Vodeća institucija: MER, MPNI, ME Ključni partner: Fond za inovacije	Q1 2025.	Q4 2026.	1.177.140,02 € 1.122.859,98 € ⁸ (za implementaciju programa iz Javnog poziva za 2024. godinu i monitoring projekata iz Javnog poziva 2023.)	2.000.000 € ⁹	Nacionalni budžet (MER IPA III

⁸ Navedena sredstva su obezbjeđena iz Budžetskih sredstava opredijeljenih u 2023. i 2024.

⁹ Planirana sredstva za čiju će se namjenu obezbjeđiti saglasnost od nadležnog resora za godinu u kojoj će se aktivnost realizovati i za koju će se izvijestavati.

5.1.4. Podsticati cirkularnu tranziciju i odgovorno poslovanje	IR: Kreirati instrumente za podsticaj uspostavljanja cirkularnog modela poslovanja	MER ključni partner: UNDP i ILO	2025.	2026.	/	504.964 € ¹⁰ 449.400 € (EU) 55.564 € (ILO)	Donatorska sredstva EU Facility reform ILO
5.1.5. Kreiranje Studije cirkularne i energetske tranzicije u sektoru industrije i izgradnja potrebnih vještina	IR: Kreirana Studija cirkularne i energetske tranzicije u sektoru industrije i izgradnja potrebnih vještina Ciljna vrijednost 2025: Realizovane aktivnosti za izradu Studije na nivou svih projektnih partnera Njemačke, Austrije, Finske, Španije i Albanije i partnera u CG Ciljna vrijednost 2026: Izrada Studije cirkularne i energetske tranzicije industrije	MER	III Q 2025	IV Q 2026	10.000 €	/	Donatorska sredstva (INTERREG EUROPE projekat)
Energetska efikasnost							
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 5.2.	Indikator rezultata za 2025/2026. godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planiran i datum završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025. godini	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2026.	Izvor finansiranja

¹⁰ Sredstva opredjeljena za cjelokupan period implementacije programskih aktivnosti od dvije godine (2025-2026.)

5.1.6. Obezbeđenje vršenja energetske pregleda MSP	IR: Broj realizovanih pregleda	MEIR	2025.	2026.	Nijesu procijenjena finansijska sredstva	Nijesu procijenjena finansijska sredstva	MEEP 2-Svjetska banka
	Polazna vrijednost 2024.: 14 Ciljna vrijednost 2025.: 15 Ciljna vrijednost 2026.: 15						
5.1.7. Uspostavljanje podsticajnih programa za podršku EE investicija za domaćinstva, turizam i privredu	IR: Broj korisnika koji su dobili podršku Polazna vrijednost 2024.: 4600 domaćinstava Ciljna vrijednost 2025.: 2500 domaćinstava Ciljana vrijednost 2026.: 3000	MEIR	IQ 2025	IVQ 2026	6.500.000 €	6.500.000 €	Donatori
Zelene javne nabavke							
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1.2.	Indikator rezultata za 2025/2026. godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planiran i datum završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025. godini	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2026.	Izvor finansiranja
5.1.8. Podsticanje naručiaca da koriste zelene kriterijume prilikom sačinjavanja tenderske dokumentacije	IR: Broj objavljenih postupaka koji sadrže zelene kriterijume Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2025.: 1 Ciljana vrijednost 2026.: 1	MF	2025.	2026.	Nisu potrebna dodatna finansijska sredstva	Nisu potrebna dodatna finansijska sredstva	
5.1.9. Donošenje Smjernica za ozelenjavanje javne uprave	IR: Smjernice objavljene na internet stranici Vlade Crne Gore Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2025.: 1	KOR MF	2025.	2026.	Nisu potrebna dodatna finansijska sredstva	Nisu potrebna dodatna finansijska sredstva	

5.1.10. Promovisanje koncepta zelenih javnih nabavki u EUSAIR regiji	Ciljana vrijednost 2026.: 1 IR: Urađena analiza stanja u oblasti primjene zelenih javnih nabavki u EUSAIR regiji Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2025.: 1 IR: Uspostavljanje regionalne kontakt tačke za podršku Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2025.: 1 IR: Uspostavljanje transnacionalne mreže za jačanje primjene zelenih javnih nabavki Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2026.: 1	MER PKCG Ključni partner: MF	2025.	2026.	/	178.107,98 € ¹¹	Donatorska sredstva (IPA ADRION)
STRATEŠKI CILJ 6 STVORENO PODSTICAJNO OKRUŽENJE ZA CIRKULARNU TRANZICIJU							
Operativni cilj 1	Jačati kapacitete za primjenu koncepta cirkularne ekonomije i promovisati koncept na svim nivoima						
Indikator učinka	Polazna vrijednost 2024	Prelazna vrijednost 2025		Ciljna vrijednost 2026			
Broj (univerzitetskih) edukativnih programa sa uključenom tematikom CE	0	1		1			
Broj eko osnovnih škola (Zavod za školstvo)		50		55			
Broj MSP koje su dobile nagradu za društveno odgovorno poslovanje (PKCG, UPCG i ADP Zid)	1	3		3			

¹¹ Sredstva opredjeljena za dvogodišnji programski period, 2025-2026. godina

Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1.2.	Indikator rezultata za 2025/2026. godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planiran i datum završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025. godini	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2026. godini	Izvor finansiranja
6.1.1. Organizovanje promotivnih/edukativnih aktivnosti o benefitima koje donosi primjena koncepta CE u okviru svakog od razvojnih sektora i za sve grupe zainteresovanih strana	IR: Broj organizovanih aktivnosti po grupi zainteresovanih strana tokom godine Polazna vrijednost 2024.: 25 Ciljna vrijednost 2025.: 25 Ciljna vrijednost 2026.: 30	PKCG AZŽS MER NVO sektor i dr.	2025.	2026.	Nisu potrebna dodatna finansijska sredstva	Nisu potrebna dodatna finansijska sredstva	
6.1.2. Identifikovanje stanja u oblasti inovacija i cirkularne ekonomije na nacionalnom i transnacionalnom nivou	IR: Urađena analiza i pregled stanja Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2025.: 1 Ciljana vrijednost 2026.: 1	MER	2025.	2026.	/	37.984,37 ¹² €	Donacije (HORIZON-WIDERA-2023-ERA-01)
6.1.3. Izrada smjernica za održive finansije	IR: Izrađena Mapa puta za održive finansije Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2025.: 1	CBCG RG	2025.	2025.	Nisu potrebna dodatna finansijska sredstva	Nisu potrebna dodatna finansijska sredstva	
6.1.4. Izrada Vodiča za Sistem ekološkog upravljanja i revizije (EMAS)	IR: Pripremljen Vodič Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2025.: 1	MERS	II Q 2025	IV Q 2025	4.000 €	/	Donatorska sredstva GEF a
6.1.5. Izrada Smjernica za integraciju ESG (ekoloških, i	IR: Pripremljene Smjernice i objavljene	MERS	II Q 2025	IV Q 2025	4.000 €	/	Donatorska sredstva GEF a

¹² Sredstva opredijeljena za dvogodišnji period, 2025-2026.

društvenih i upravljačkih)	Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2025.: 1						
principa u poslovne prakse i promocija ESG smjernica	IR: Broj promotivnih aktivnosti						
	Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2025.: 1						
Operativni cilj 2							
Indikator učinka		Unaprijediti upravljanje otpadom primjenom koncepta cirkularne ekonomije		Prelazna vrijednost 2025		Ciljna vrijednost 2026	
Ukupna količina komunalnog otpada pripremljenog za ponovnu upotrebu ili recikliranje od ukupne količine sakupljenog komunalnog otpada (%)		Početna vrijednost 2024 3,4% ¹³		7%		9%	
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1.2.	Indikator rezultata za 2025/2026. godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planiran i datum završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025. godini	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2026. godini	Izvor finansiranja
6.2.1. Izrada podzakonskog akta koja će definisati metodologiju za utvrđivanje količina otpada za koje su utvrđeni ciljevi	IR: Donijeta Uredba o metodologiji Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2025.: 1	MERS	2025	III Q 2026	/	/	
6.2.2. Uspostavljanje informacionog sistema za EPR	IR: Obezbijeđeno redovno izvještavanje o količinama otpada za svaki tok otpada	AŽS Ključni partner: Monstat	2025	IV Q 2025	70.000€	/	Donatorska sredstva

¹³ Podatak Monstata iz 2023. godine

	Polazna vrijednost 2024.: 0						
6.2.3. Unaprijeđenje zakonskog okvira za uspostavljanje proširene odgovornosti proizvođača	Ciljna vrijednost 2025.: 1 IR: Donijet podzakonski akt koji definiše EPR Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2025.: 1	MERS	2025	IV Q 2025	10.000€	/	Budžet MERS-a
6.2.4. Unapređenje zakonodavnog okvira za eliminaciju plastike za jednokratnu upotrebu	IR: Donijet podzakonski akt Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2025.: 1	MERS	2025	IV Q 2026	Nisu potrebna dodatna finansijska sredstva	Nisu potrebna dodatna finansijska sredstva	
6.2.5. Podizanje svijesti o ekološki prihvatljivom upravljanju plastičnim otpadom u Crnoj Gori	IR: Inventar količine proizvedenog plastičnog otpada i plastičnih proizvoda na tržištu Crne Gore Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2025.: 1	AZŽS	I Q 2025	IV Q 2025	/	€ 52.719,44 60.000,00 USD (devizni kurs na dan 27.05.25, CBCG)	Donatorska sredstva
6.2.6. Unapređenje sistema upravljanja plastičnim otpadom u Crnoj Gori	IR: Broj zona bez plastike u Crnoj Gori Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2025.: 1 Ciljana vrijednost: 2026.:1	AZŽS	I Q 2025	I Q 2026	/	158.158,33 € 180.000,00 USD (devizni kurs na dan 27.05.25, CBCG)	Donatorska sredstva
6.2.7. Podrška jačanju kapaciteta lokalnih samouprava i privrednih subjekata za uspostavljanje kružnih	IR: Broj JLS u Crnoj Gori koje su uključene u aktivnosti izgradnje kapaciteta Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2025.: 1	GIZ	IQ 2025	IVQ 2026			Donatorska sredstva, GI

tokova materijala kroz regionalnu saradnju	Ciljana vrijednost 2026:1						
	Broj realizovanih obuka i sesija razmjene znanja						
	Polazna vrijednost 2024.: 0						
	Ciljna vrijednost 2025.: 1						
	Ciljana vrijednost 2026: 3						
Operativni cilj 3							
Indikator učinka		Unaprijeđen mehanizam koordinacije za sprovođenje koncepta CE					
Stepen realizacije AP za CE		Početna vrijednost 2024			Ciljna vrijednost 2026		
		45%			80%		
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 6.3.	Indikator rezultata za 2025/2026. godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planiran i datum završetka aktivnosti	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025. godini	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2026. godini	Izvor finansiranja
6.3.1. Procjena finansijskih sredstava potrebnih za realizaciju AP za CE 2026.	IR: Urađen Izvještaj o realizaciji AP za 2025. sa predlogom za unapređenje ili reviziju strateškog dokumenta	MER	I Q 2026	II Q 2026	Nisu potrebna dodatna finansijska sredstva	Nisu potrebna dodatna finansijska sredstva	
	Polazna vrijednost 2024.: 0						
	Ciljna vrijednost 2025.: 1						
	Ciljana vrijednost 2026.: 1						
6.3.2. Unaprijediti koordinaciju RG za zelenu tranziciju	IR: Broj održanih sastanaka	MER	2025.	2026.	Nisu potrebna dodatna finansijska sredstva	Nisu potrebna dodatna finansijska sredstva	
	Polazna vrijednost 2024.: 1						
	Ciljna vrijednost 2025.: 2						
	Ciljna vrijednost 2026: 4						

	IR: Broj pripremljenih dokumenata						
	Polazna vrijednost 2024.: 1						
	Ciljna vrijednost 2025.: 1						
	Ciljna vrijednost 2026.: 2						

PREPORUKE ZA EFIKASNO SPROVOĐENJE AKTIVNOSTI U 2025-2026. GODINI

Definirane aktivnosti koje su planirane za realizaciju u okviru Akcionog plana za period 2025-2026, rezultat su sveobuhvatne koordinacije i komunikacije ključnih aktera, a uzeti su u obzir i sugestije dobijene kroz projekat EU4Green, kao i iskustva u implementaciji akcionih planova iz prethodnih godina.

Kako bi se osigurala uspješna implementacija i ostvarili planirani rezultati i efekti definisani Akcionim planom 2025-2026. važno je efikasno funkcionisanje međuresorne saradnje na nivou Radne grupe za zelenu tranziciju, usmjereno ka kreiranju i implementaciji svih definisanih projekata i aktivnosti u nadležnosti različitih ministarstava, institucija i aktera, javnog i privatnog sektora, međunarodnih institucija i donatora.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo ekonomskog razvoja, Direktorat za unapređenje konkurentnosti privrede

NAZIV PROPISA

Nacrt Akcionog plana Nacionalne Strategije cirkularne tranzicije do 2030., za 2025-2026. godinu

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- **Koje probleme treba da riješi predloženi akt?**
Ministarstvo ekonomskog razvoja je u skladu sa Programom rada Vlade Crna Gora za 2025. godinu, Tematski dio, tačka TD103 (II kvartal 2025.) pripremio Nacrt Akcionog plana Nacionalne Strategije cirkularne tranzicije do 2030., za 2025-2026. godinu

- **Koji su uzroci problema?**
Postoje određeni nedostaci i manjak sveobuhvatnosti u određenim djelovima javnih politika, gdje se sagledava stanje u jednoj oblasti, a da se pritom ne vodi računa o koherentnosti sa drugim oblastima, i gdje se zapravo ne prepoznaje srž problema.
Kao značajan problem javlja se, između ostalog, i neefikasna primjena ili nedovoljan nadzor nad sprovođenjem određenih regulativa i mjera što dovodi do značajnog raskoraka u odnosu na ono što je važećim zakonima uspostavljeno ili planirano strateškim okvirom.
Određeni strateški dokumenti u Crnoj Gori cirkularnu ekonomiju većinom posmatraju kroz objektiv upravljanja otpadom, fokusirajući se na recikliranje, upravljanje deponijama i prikupljanje otpada, dok se potrebe za efikasnošću resursa posmatraju samo kroz energetske efikasnost i energetske aspekte otpada.
Iz tog razloga neophodnost je iznalaženje sveobuhvatnog i održivog rješenja, gdje će svi činioци društva na različitim nivoima biti povezani i potencirati kvantitet i kvalitet u isto vrijeme.
Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma (MER) je uz podršku Kancelarije Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) pokrenulo proces izrade Nacionalne strategije cirkularne tranzicije do 2030. s pratećim Akcionim planom za period 2023-2024., koja je i usvojena na sjednici Vlade Crne Gore 22. decembra 2022. godine.

- **Koje su posljedice problema?**
Crna Gora se Deklaracijom o ekološkoj državi Crnoj Gori iz 1991. godine, ustavnim određenjem i donošenjem Nacionalne strategije održivog razvoja, opredijelila za održivost kao jedan od osnovnih principa svog razvoja. Takođe, opredjeljenje Vlade, kao i buduću naporu Ministarstva ekonomskog razvoja usmjereni su na brendiranje Crne Gore kao ekološke države, što je u direktnoj vezi sa budućim razvojem modela cirkularne ekonomije.
Nacionalna Strategija cirkularne tranzicije do 2030. predstavlja odgovor na brojne međunarodne obaveze koje su definisane UN Agendom održivog razvoja do 2030, Zelenim sporazumom EU, obavezama u okviru pregovaračkog procesa Crne Gore sa Evropskom unijom (EU) i brojnim obavezama definisanim u različitim sektorskim strategijama.
Cilj uspostavljanja i osnaživanja cirkularne tranzicije ekonomskih aktivnosti uslovljava sistemske promjene odnosno podsticanje transformacije u načinu razmišljanja i djelovanja u pogledu korišćenja resursa, kao i uzrokovane samoobavezujuće posvećenosti donosioca odluka da prilagode politike koje predlažu, a koje su u skladu sa principima cirkularne ekonomije.

Cirkularna ekonomija predstavlja potencijal za rapidni razvoj privrede, smanjenjem troškova proizvodnje, stvaranjem novih radnih mjesta, obezbeđivanjem veće konkurentnosti proizvoda na tržištima razvijenih zemalja.

- **Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?**

Kao generator privrednog rasta i razvoja mala i srednja preduzeća (MSP) čine važan faktor ka cirkularnoj tranziciji.

U svijetu, veliki je broj kompanija započelo sa razvojem i primjenom cirkularnog (kružnog) modela poslovanja. Tradicionalni linearni način poslovanja, mijenja se konceptom novog promišljanja, integrisanog održivog i „pametnog“ razvoja.

Dok kompanije predstavljaju pokretačku snagu u pomaku i promjenama ka cirkularnoj tranziciji, donosioci odluka imaju jednako ključnu ulogu u cjelokupnom procesu.

Ukoliko govorimo o uvođenju novih tehnologija, taj proces može biti skup, ali donosi neprocjenjive benefite kako za kompaniju koja ih uvodi, tako i za društvo ukoliko se sagledava održivi razvoja jedne zemlje.

- **Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa („status quo“ opcija)?**

U procesu kreiranja dokumenta učestvovali predstavnici/e **23 institucije/organizacije**, uključujući i poslovna udruženja, univerzitete i organizacije civilnog društva, predstavnici privatnog sektora, kao i ostale zainteresovane strane, koje mogu doprinijeti sprovođenju aktivnosti koje se odnose na implementaciju samog koncepta cirkularne ekonomije.

Implementacija Strategije, kao i priprema Akcionog plana mora biti proizvod ozbiljnog i posvećenog rada svih učesnika u procesu i biti urađena na temelju dubinske analize stanja i procjene potencijala za ozelenjavanje u prioritnim sektorima, kao i privatno javnih konsultacija koje Ministarstvo uz podršku donatorske podrške i sprovodi.

Zemlje Zapadnog Balkana su preduzele početni korak potpisivanjem Sofijske deklaracije o Zelenoj agendi. Ove obaveze su zahtijevne i izazovne, a nacionalnim institucijama je potrebna podrška kako bi brže i adekvatno odgovorili na zadatke koji su pred njima.

Akcioni plan Zelene agende za Zapadni Balkan prati strukturu mogućnost primjene kroz svih pet stubova na kojima se ona zasniva: 1) Dekarbonizacija, 2) Cirkularna ekonomija, 3) Eliminisanje zagađenja, 4) Održiva poljoprivreda i 5) Zaštita prirode i biodiverziteta.

Između ostalih, Zeleni dogovor obavezuje zemlje Zapadnog Balkana na razvoj strategije cirkularne ekonomije imajući u vidu čitav životni ciklus proizvoda RCC 2023., čiji je rok za pripremu dat do kraja 2023. godine.

Crna Gora, kao i ostale potpisnice Deklaracije o Zelenoj agendi za Zapadni Balkan, preuzela je obavezu sprovođenja zadatih ciljeva, pa tako i intenzivirala aktivnosti na unapređenju politika i programa za pospešivanje zelene ekonomije, cirkularne ekonomije i održivog ekonomskog rasta.

Akcioni plan za sprovođenje Strategije definiše vremenski okvir za svaku pojedinačnu aktivnost i imenuje glavne nosioce za organizaciju i uspostavljanje relevantne strukture.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**

Nacionalnom Strategijom cirkularne tranzicije do 2030. su identifikovana četiri prioritetna sektora (poljoprivreda, šumarstvo, građevinarstvo i turizam), dok su prepoznate i horizontalne teme koje predstavljaju svojevrsan preduslov za cirkularnu transformaciju u ključnim sektorima (tehnološki razvoj i inovacije; energetska efikasnost; zelene javne nabavke; edukacija odnosno promociju koncepta cirkularne ekonomije; upravljanje otpadom; i predlog za unapređenje sistema koordinacije sprovođenja same Strategije, odnosno koncepta cirkularne ekonomije).

Akcionim planom 2025 -2026. su definisane aktivnosti u okviru postavljenih strateških/operativnih ciljeva, nosioci aktivnosti i potrebna finansijska sredstva u cilju daljeg unapređenja i razvoja cirkularne ekonomije. Krajnji efekti koji se žele postići implementacijom Akcionog plana Nacionalne Strategije cirkularne tranzicije do 2030. za 2025-2026. godinu definisani su kroz šest strateških ciljeva:

- 1) Unaprijeđena stabilna ponuda bezbjedne hrane u skladu sa principima cirkularne ekonomije;
- 2) Unaprijeđene socijalne, ekološke i ekonomske funkcije šuma i njihove otpornost na negativne uticaje klimatskih promjena, ruralni razvoj i bioekonomiju na bazi jačanja cirkularne ekonomije u šumarstvu i drvoprerađi;
- 3) Održivo korišćenje prostora i svih resursa u izgradnji objekata;
- 4) Unaprijeđen razvoj turizma na principima održivog razvoja;
- 5) Unaprijeđena konkurentnost privrede kroz diverzifikaciju, inovacije i povećanje resursne efikasnosti;
- 6) Stvoreno podsticajno okruženje za cirkularnu tranziciju;

U okviru definisanih strateških ciljeva, identifikovani su i međuzavisni operativni ciljevi. Svi operativni ciljevi praćeni su sa odgovarajućim indikatorima učinka u smislu početne vrijednosti za 2025. godinu i projekcija u vidu ciljane vrijednosti za 2026. godinu.

- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Strategija je pripremljena u skladu sa svim prioritetima i ciljevima krovnih strateških dokumenata Crne Gore, kao i sa ostalim relevantnim strateškim dokumentima, čime se izbjeglo preklapanje aktivnosti ili kontradiktornosti.

Ključna specifičnost procesa izrade ovog dokumenta se ogleda u činjenici da je izradi ovog dokumenta prethodio proces monitoringa i analize sprovedenih aktivnosti u 2023., kao i 2024. godinu koje su pripremljene kroz izvještaje o realizaciji Akcionog plana 2023-2024. godinu, a uz konsultativan proces koji je obuhvatio elektronsku komunikaciju i direktne konsultacije sa predstavnicima Radne grupe za podsticaj zelene tranzicije, kojoj je u fokusu rada, između ostalog, prikupljanje i analiza potrebne dokumentacije za kreiranje Strategije cirkularne tranzicije do 2030. i pratećeg Akcionog plana, sistemska revizija javnih politika i planova za ekonomski održivi razvoj, sagledavanje dostupnih instrumenata i kreiranje budućih mjera, aktivnosti i mehanizma za cirkularnu tranziciju.

Izrada Strategije temeljila se na dva krovna razvojna dokumenta Crne Gore: Nacionalnu strategiju održivog razvoja do 2030. godine i Program ekonomskih reformi za period 2022-2024. godina.

Pored nacionalnih strateških dokumenata, osnov za definisanje aktivnosti koje će se sprovesti u narednom periodu, a koje su obuhvaćene Akcionim planom za period 2025-2026. godinu predstavljala je i analiza krovnih dokumenata za podsticaj ekonomskog rasta, ubrzanja reformi i investicija u zemljama Zapadnog Balkana, kao što su: Plan rasta za Zapadni Balkan, *Evropski zeleni dogovor*, *Zelena agenda 2030*, kao i specifični EU finansijski programi. Generalni fokus sprovođenja ovih politika i programa je na podsticaju održivog i inkluzivnog ekonomskog razvoja, jačanju i izgradnji kapaciteta MMSP sektora, u cilju lakšeg pristupa jedinstvenom tržištu, programima finansiranja u EU, te ubrzanju integracija naše države u EU.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

Zemlje Zapadnog Balkana su preduzele početni korak potpisivanjem Sofijske deklaracije o Zelenoj agendi.

Takođe, inicijativa Evropske komisije Plan rasta za Zapadni Balkan predstavlja veliku šansu za ubrzani razvoj država regiona i intenziviranje procesa pristupanja EU, gdje je neophodna jasna vizija i posvećenost država regiona u sprovođenju reformi, što može doprinijeti ostvarivanju dugoročnih i održivih

rezultata, daljoj transformaciji i razvoju regiona i ubrzati njegovu integraciju u EU.

Ovo zahtjeva sprovođenje intenzivnih i sveobuhvatnih aktivnosti na ispunjavanju obaveza koje Crna Gora kao država mora da sprovede, dok je na nacionalnim institucijama da se što brže pripreme i adekvatno odgovore na zadatke koji su pred njima.

U slučaju "status quo" opcije, politika razvoja cirkularne tranzicije ne bi doprinijela punoj afirmaciji održivog inkluzivnog razvoja ekonomije, niti bi time dobili značajnu priliku za dalje jačanje ekonomije i uštedu i efikasniju valorizaciju finansijskih resursa, poboljšanje stanja životne sredine i pospešivanje unapređenja kvaliteta života građana.

Dakle, uspjehnost ćemo jedino moguće ostvariti kreiranjem povoljnih uslova za promjene, sistematskim pristupom, sadržajnim vladinim mjerama i akcijama, uključujući i podsticaje koji će omogućiti transformaciju tradicionalnog sistema proizvodnje i potrošnje i primjene novog cirkularnog modela poslovanja.

Prilikom izrade Akcionog plana uspostavljena je koordinacija i saradnja sa resornim institucijama koje su učestvovala u kreiranju Strategije (članovi Radne grupe za podsticaj zelene tranzicije). Praćenjem indikatora učinka i indikatora ostvarenosti imaće se jasna slika o razvoju cirkularne tranzicije.

Ključna faza za uspjehnost sprovođenja Strategije cirkularne tranzicije do 2030., jeste praćenje realizacije i izvještavanje o rezultatima njenog sprovođenja, kao i revizija i evaluacija sprovođenja Strategije. Naime, revizijom pojedinačnih elemenata Strategije u razdoblju do 2030. godine, zadržava se fleksibilnost u kontekstu implementacije u smislu adekvatne reakcije na okolnosti koje se mijenjaju (globalne krize i sl.). U strateškom dokumentu je u dijelu koji se tiče monitoringa, izvještavanja i evaluacije jasno predviđeno da se, ukoliko za to bude potrebe, potencijalno revizija Strategije radi u 2025. godini.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.

Cirkularna ekonomija (CE) je globalni ekonomski narativ utemeljen na održivoj proizvodnji i potrošnji, koji integriše pet stubova održivosti: vrijednost za kupce, ekološki uticaj, kvalitetnu radnu snagu, odgovorno upravljanje i jake zajednice. Svijetu su potrebne ekonomske i društvene promjene kao i inovativan, sistemski pristup korišćenju resursa i redizajn procesa proizvodnje i potrošnje.

Jedan od ključnih preduslova za cirkularnu tranziciju crnogorske ekonomije je podizanje svijesti svih građana i građanki o samom konceptu cirkularne ekonomije, benefitima koje primjena ovog koncepta ima kako u pogledu zaštite životne sredine i unapređenja kvaliteta života, tako i u pogledu unapređenja konkurentnosti ekonomije.

Strategijom su identifikovana četiri prioritetna sektora (**poljoprivreda, šumarstvo, građevinarstvo i turizam**), dok su prepoznate i horizontalne teme koje predstavljaju svojevrsan preduslov za cirkularnu transformaciju u ključnih četiri sektora (**tehnološki razvoj i inovacije; energetska efikasnost; zelene javne nabavke; edukaciju odnosno promociju koncepta cirkularne ekonomije; upravljanje otpadom; i predlog za unapređenje sistema koordinacije sprovođenja same Strategije, odnosno koncepta cirkularne ekonomije**).

Cirkularna tranzicija jeste opredijeljenje i može uticati na cjelokupno društvo, uz aktivno učešće svih zainteresovanih aktera, koji u budućnosti treba da podrže programe i aktivnosti implementacije principa cirkularne ekonomije za dobrobit ekonomije u cjelini.

- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).

Cirkularna ekonomija predstavlja potencijal za rapidni razvoj privrede, smanjenjem troškova proizvodnje, stvaranjem novih radnih mjesta, obezbjeđivanjem veće konkurentnosti proizvoda na tržištima razvijenih zemalja.

Za postizanje preduslova za uspostavljanje cirkularne ekonomije koji pored ostalog obuhvataju razvoj i

primjenu novih tehnologija, modernizaciju društva, veće angažovanje svih aktera, promjenu svijesti i dosadašnjih obrazaca ponašanja u domenu proizvodnje i potrošnje, kao i biznis modela kompanija, neophodno je znanje i visok nivo inovativnosti. Upravo zato cilj uspostavljanja ove Strategije je podizanje nivoa znanja, iskustava i mentorski rad sa kompanijama u svrhu osnaživanja njihovih kapaciteta za unapređenje poslovanja na način koji korespondira sa ciljevima cirkularne ekonomije.

- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.**

Ukoliko govorimo o uvođenju novih tehnologija, taj proces može biti skup, ali donosi neprocjenjive benefite kako za kompaniju koja ih uvodi, tako i za društvo ukoliko se sagledava održivi razvoja jedne zemlje.

Međutim, Strategijom su definisani različiti mehanizmi podrške za uspostavljanje takvih sistema u proizvodnji.

Primjena crikularnih modela u poslovanju ima pozitivne uticaje kao što su: štednja prirodnih resursa, štednja energije, smanjenje nezaposlenosti, povećanje inovativnosti i jačanje konkurentnosti, čime bi se postigao i razvoj društva, ekonomije i povećanje životnog standarda.

- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.**

Cirkularna ekonomija stvara nove poslovne mogućnosti i investicije. Stvaranjem poslovnih partnerstava i međusobnog povezivanja različitih industrijskih sektora, omogućuje se optimizacija korišćenja resursa i sirovina i smanjivanja količine otpada, primjerice kroz aktivnosti industrijske simbioze, koja predstavlja sistem koji povezuje industrije, gdje se nusproizvod jedne industrije koristi kao ulazni resurs druge.

Cirkularna ekonomija ima brojne prednosti u odnosu na linearni model poslovanja, pa između ostalog, utiče na smanjenje nezaposlenosti – u cirkularnoj ekonomiji kompanije koje se bave održavanjem, popravkama, recikliranjem, dizajniranjem eko proizvoda i usluga mogu u najskorijoj budućnosti da ponude interesantna i atraktivna zaposlenja.

- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

Propis neće izazvati biznis barijere niti uključuje administrativna opterećenja. Imajući u vidu sve gore navedeno propis će pozitivno uticati na gore navedene ciljne grupe i doprinijeti unaprijeđenju konkurentnosti privrede kroz diverzifikaciju, inovacije i povećanje resursne efikasnosti.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?**
- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?**
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.**
- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?**
- **Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.**

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**

Aktivnosti definisane Akcionim planom finansiraće se iz sredstava Budžeta Crne Gore, privatnog sektora i donatorskih izvora.

Imajući u vidu da Crna Gora praktikuje godišnji, a ne programski budžet, a da finansijska sredstva iz drugih izvora (IPA, donacije i sl.) još nisu u potpunosti raspoloživa za određeni broj aktivnosti, u Akcionom planu nisu date budžetske projekcije za sve planirane aktivnosti. Akcioni plan sadrži 42 aktivnosti, u okviru šest strateških ciljeva, čija realizacija je planirana u period 2025-2026. godina.

Analizom izvora sredstava za 2025. i 2026. godinu, zaključak je da je veći dio sredstava obezbijeđen kroz donacije (međunarodni fondovi, IPA i sl.), dok je 41,06 % sredstava obezbijeđeno kroz nacionalni budžet relevantnih institucija.

Struktura i iznos planiranog budžeta, posmatrano po strateškim ciljevima, je sledeća:

- Planirana sredstva za SC1 su 3,020,000.00€;
- Planirana sredstva za SC2 su 1,049,600.00€;
- Planirana sredstva za SC3 su 180,000€;
- Planirana sredstva za SC4 su 2,687,400.00€;
- Planirana sredstva za SC5 su 26,993,071.98€;
- Planirana sredstva za SC 6 su 336,862.14€

Za implementaciju Akcionog plana 2025-2026. predložen je finansijski okvir na nivou od ukupno **34,266,934.12€ odnosno 16,367,600.00€ u 2025. godini i 17,899,334.12€ u 2026. godini.**

U prilogu je dat pregled sredstava po budžetskim jedinicama, tj. izvorima finansiranja i predviđenim iznosima:

Nacionalni budžet 2025. i 2026.

- **Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede-** Agrobudžet;
 - 2025. – 1,235,000,000.00€ (saglasnost data u prilogu);
 - 2026. – 1,335,000.00€
- **Ministarstvo ekonomskog razvoja** - 2025.- 3,500,000.00€ (saglasnost data u prilogu) i 2026.- 5,500,000.00€;
Napomena: Sredstva u iznosu od 2,300,000.00€ obezbijeđena iz Budžeta 2023. (veza AP2025-2026., tačka 5.1.3. Podsticati inovacije u funkciji energetske efikasnosti u industriji), uračunata u kumulativni iznos za 2025. godinu.
- **Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera** – 10,000.00€ (elektronska saglasnost data u prilogu)
- **Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine**– 2025.- 170,000.00€ (saglasnost data u prilogu);
- **Ministarstvo turizma** – 2025.-25,000.00€ (saglasnost data u prilogu);

Donatorski programi –

- 2025. – 9,127,600.00€
- 2026. – 11,064,334.12€;

- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.**

Kada je riječ o obezbjeđenju finansijskih sredstava ona se odnose na vremenski period koji obuhvata period od 2 godine na koliko je i predviđeno sprovođenje aktivnosti definisanih Akcionim planom. Sredstva za realizaciju Akcionog plana za 2025. godinu planirana su budžetom institucija za budžetsku 2025. godinu.

- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti. Iz implementacije propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.**

Sprovođenje svih aktivnosti koje prepoznaje dati dokument ne predviđa zaključenje međunarodnih finansijskih ugovora na osnovu kojih bi se i sprovodile definisane aktivnosti. Za sprovođenje aktivnosti su definisani njihovi izvori bilo da je riječ o nacionalnom budžetu, donatorskim sredstvima, kao i doprinosima iz privatnog sektora.

- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**

Budžet za 2025. godinu je planiran po osnovu predloga Zakona o budžetu za 2025. i po utvrđenoj dinamici.

- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?**

Usvajanjem propisa stvoriće se osnova za donošenje određenih zakonskih akata, međutim iz toga neće proizaći dodatne finansijske obaveze, jer su sredstva ili već opredijeljena ili se aktivnosti sprovode u okviru redovnih nadležnosti institucije.

- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?**

Indirektno bi moglo doći do povećanja prihoda za budžet Crne Gore kroz povećanje broja novoosnovanih privrednih subjekata, otvaranja novih radnih mjesta i sl.

- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**

Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda?

Metodologija kojom se došlo do obračuna finansijskih izdataka/prihoda zasnovana je procjeni institucija/organizacija, predstavnika Radne grupe, koji su učestvovali u definisanju aktivnosti predviđenih za realizaciju ovim Akcionim planom, kao i na uporednoj praksi zasnovanoj na analizi regiona u pogledu realizacije sličnih aktivnosti.

Nijesu postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda, jer su institucije koje su učestvovala u definisanju aktivnosti a čiji izvor finansiranja je nacionalni budžet, sredstva za realizaciju aktivnosti definisanih Akcionom planom, predviđela budžetom svojih institucija za budžetsku 2025. godinu.

- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?**

Nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa.

- **Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.**

Tokom izrade propisa nije bilo primjedbi na dostavljeni tekst.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.**

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.**

U kreiranju dokumenta učestvovalo je oko 30 predstavnika institucija javnog i privatnog sektora. Rezultat konsultacija je kreirani dvogodišnji Akcioni plan 2025-2026. koji obuhvata definisanih 42 aktivnosti čija implementacija se očekuje u narednom dvogodišnjem periodu.

- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**

Aktivnosti na pripremi i kreiranju Strategije realizovane su kroz sledeće faze:

- **Faza I – Radna grupa:** Ključno tijelo za izradu Strategije, u okviru MER-a, je Radna grupa za podsticaj zelene tranzicije. Radnu grupu čine predstavnici relevantnih ministarstava, institucija, poslovnih asocijacija, fondova, međunarodnih organizacija i nevladinih organizacija. Predstavnici Radne grupe su pružili smjernice u pogledu ključnih aktivnosti za izradu Akcionog plana na bazi prioriteta tekućih i planiranih aktivnosti u okviru institucija i organizacija koje zastupaju.
- **Faza II – Konsultacije** - U procesu kreiranja nacrta akcionog plana, organizovan je niz pojedinačnih konsultativnih razgovora sa predstavnicima svih relevantnih institucija i organizacija koje doprinose razvoju cirkularne ekonomije, u cilju detaljnog sagledavanja polaznih osnova i definisanja ključnih aktivnosti koje je potrebno imati u vidu prilikom izrade Akcionog plana. Svi relevantni inputi su uključeni u nacrt Akcionog plana i predstavljali su osnov za naredni krug individualnih i grupnih konsultacija sa predstavnicima relevantnih institucija i organizacija.
- **Faza III - Izrada Nacrta Akcionog plana dokumenta**

- Faza IV - Nacrt Akcionog plana je dostavljen je Radnoj grupi na komentare i sugestije i svi relevantni komentari i sugestije članova/ica su potom integrisani u dokument.

- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti

Sve primjedbe i komentari su evidentirani, a relevantne sugestije su ugrađene u finalnu verziju Akcionog plana.

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.

U procesu izrade Akcionog plana eksterna ekspertska podrška je pružena od strane DG Near za CEAP ad hoc aktivnosti. Dodijeljen lokalni ekspert koji je pružio podršku u procesu konsultacija, kao i formulisanju pojedinačnih aktivnosti.

7: Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?

Ministarstvo ekonomskog razvoja će u skladu sa nadležnostima koordinatora cirkularne tranzicije do 2030. s Akcionim planom 2025-2026. godina i Radne grupe za podsticaj zelene tranzicije na godišnjem nivou pratiti ostvarenje aktivnosti definisanih ovim dokumentom, kako bi se obezbjedila potpuna uključenost i posvećenost svih aktera u ostvarenju ciljeva i mjera definisanih kroz dvogodišnji Akcioni plan. Na tim osnovama bi se po potrebi predlagale i sprovodile korektivne mjere kako bi se na najefikasniji način obezbjedilo sprovođenje predmetne politike. Blagovremenim praćenjem će se identifikovati ostvareni napredak, detaljnije analizirati problemi i prepreke nastale u procesu sprovođenja Strategije.

- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?

Kreatori politika, uključeni u proces cirkularne tranzicije, kao nosioci vizije budućeg razvoja ekonomije moraju biti odgovorni za sistemske promjene, koje podrazumijevaju:

- postavljanje temelja razvoja cirkularne ekonomije, koji će ukloniti prepreke i ponuditi rješenja za afirmaciju ovog novog koncepta razvoja od strane cjelokupnog društva;
- uspostavljanje aktivne međuresorske saradnje i aktera civilnog društva;
- razvoj i kreiranje instrumenta za unapređenje poslovnog ambijenta, koji će doprinijeti faznom prilagođavanju i modernizaciji tehnoloških procesa;
- obezbjeđenje adekvatnih finansijskih podsticaja (poput subvencionisanja ili fiskalnih mjera), usmjerenih na produženje vijeka trajanja proizvoda i očuvanje resursa, povećanje upotrebne vrijednosti materijala, podsticanje ponovne upotrebe proizvoda i sl.;
- uvođenje nove ili prilagođavanje postojeće zakonodavne regulative;
- pravednu i održivu implementaciju sistema javnih nabavki;
- podsticanje sinergije i jačanje partnerstva.

- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?

Na nivou svakog pojedinačnog operativnog cilja definisani su odgovarajući indikatori učinka, čije ostvarenje će se pratiti u odnosu na početnu i ciljnu vrijednost.

Indikatori za ostvarenje operativnih ciljeva su naznačeni u svakoj aktivnosti u vidu ostvarenih rezultata.

- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Koordinaciju i izvještavanje o sprovođenju Akcionog plana vršiće Ministarstvo ekonomskog razvoja (Direktorat za unapređenje konkurentnosti privrede) shodno dinamici koja je predstavljena, a važnu ulogu kako u koordinaciji rada, tako i u dijelu praćenja implementacije imaće Savjet za konkurentnost, odnosno Radna grupa koja djeluje u okviru Savjeta i oformljena od strane Ministarstva ekonomskog razvoja, a koja je zadužena za podsticaj zelene tranzicije.

Datum i mjesto

26.05.2025. godine

